

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
5. ระยะเวลาการเก็บข้อมูล
6. วิธีการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยมีวิธีการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลาด ความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับตลาดคลองสวน 100 ปี

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณตลาดคลองสวน 100 ปี ซึ่งเป็นเขตพื้นที่หมู่ที่ 1 เทศบาลตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 มีจำนวน 812 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตลาดคลองสวน 100 ปี ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจะได้เท่ากับ 268 คน โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane ภายได้ความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้จากสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } e &= 0.05 \text{ และ } N = 812 \text{ คน} \\ n &= \frac{812}{1 + 812(0.05)^2} \\ &= 268 \text{ คน} \end{aligned}$$

2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) จากประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพ ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ (check list) มีจำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี แบบสอบถามเป็นลักษณะให้เลือกตอบใช่หรือไม่ใช่ จำนวน 6 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้นถูก จะได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน
(ข้อ 1, 2, และ 6 ตอบว่า ใช่ และตอบข้อ 3, 4, และ 5 ตอบว่า ไม่ใช่ แสดงว่า ตอบข้อคำถามนั้น ถูก)

- ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้นผิด จะได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน
(ข้อ 1, 2, และ 6 ตอบว่า ไม่ใช่ และตอบข้อ 3, 4, และ 5 ตอบว่า ใช่ แสดงว่า ตอบข้อคำถามนั้น ผิด)

จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนทั้งหมดหาค่าคะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (ได้ค่าคะแนนต่ำสุด = 0 ค่าคะแนนสูงสุด = 6 ค่าเฉลี่ย = 4.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = .93) แล้วจึงนำมาแบ่งเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายระดับความรู้ด้วยวิธีแบบอิงกลุ่ม (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 9-10) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ มีความรู้ระดับน้อยเท่ากับค่าที่น้อยกว่า $\bar{X} - S.D.$ ระดับปานกลางเท่ากับค่าระหว่าง $\bar{X} \pm S.D.$ และระดับสูงเท่ากับค่าที่มากกว่า $\bar{X} + S.D.$ ซึ่งสามารถสรุปการแปลความหมายระดับความรู้ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 3.48 หมายถึง ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.49 - 5.35 หมายถึง ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 5.36 - 6.00 หมายถึง ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี แบบสอบถามจะเป็นแบบให้เลือกตอบว่าเคยหรือไม่เคย มีเนื้อหาทั้งหมด 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในด้านการเข้าร่วมประชุม ด้านการร่วมวางแผน ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติงาน/สนับสนุนกิจกรรม ด้านติดตามผลและประเมินผล และด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีทั้งหมด 21 ข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบว่า เคย จะได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ถ้าตอบว่า ไม่เคย จะได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

การหาระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี พิจารณาจากค่าคะแนนต่ำสุด ค่าคะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (ได้ค่าคะแนนต่ำสุด = 0 ค่าคะแนนสูงสุด = 21 ค่าเฉลี่ย = 11.23 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.29) แล้วจึงนำมาแบ่งเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมด้วยวิธีแบบอิงกลุ่ม (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 9-10) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมระดับน้อยเท่ากับค่าที่น้อยกว่า $\bar{X} - S.D.$ ระดับปานกลางเท่ากับค่าระหว่าง $\bar{X} \pm S.D.$ และระดับสูงเท่ากับค่าที่มากกว่า $\bar{X} + S.D.$ ซึ่งสามารถสรุปการแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 4.93 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.94 - 17.52 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 17.53 - 21.00 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การหาความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ (try out)
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มประชากร
5. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบัค (Cronbachs' alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้มาก (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2548, หน้า 34-36)

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษา รวมทั้งสิ้นประมาณ 9 เดือน คือ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2548 ถึงเดือน กรกฎาคม 2549 และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในวันที่ 1-10 กรกฎาคม 2549

วิธีการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ ประมวลผล และวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี โดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่ต่อการอนุรักษ์ตลาดคลองสวน 100 ปี ด้วยสถิติค่า t-test และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และกรณีพบความแตกต่าง จะใช้การตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)
5. ข้อเสนอแนะของประชาชน ผู้วิจัยจะนำมารวบรวมและสรุปผล อภิปรายเชิงพรรณนา